s ft: Informasjon

TA-nummer 2220/2007

Annulering av avløpsprøver på kommunale renseanlegg

Fortolkning av forurensningsforskriftens forbehold om "uvanlige forhold" vedrørende analyseresultater.

Forurensnings-myndighetene bestemmer om aktuelle forhold kan godkjennes som "uvanlige" forhold.

I det følgende er det beskrevet hva man med rimelighet bør kunne betrakte som "uvanlige forhold" ved prøvetaking på avløpsrenseanlegg.

Generelt om uvanlige forhold
Forurensningsforskriften gir mulighet til å annulere prøvetakingsresultater på avløpsrenseanlegg når forholdene i prøvetakingsperioden kan sies å ha vært "uvanlige". "Uvanlige" forhold kan ikke påberopes hvis man med en rimelig planlegging og beredskap kunne ha unngått den uvanlige situasjonen.

Uvanlige forhold på grunn av sterkt regnvær eller sterk snøsmelting
Når rensekrav er angitt som minimum renseeffekt, vil et meget sterkt regn gi inntrykk av lav renseeffekt fordi innløps-konsentrasjonen blir lav mens utløps-konsentrasjonen ikke senkes særlig mye. Denne ene målingen vil dermed gi feil inntrykk av renseeffekt over året.
For eksempel kan en prøve unntas fra rapporteringen til myndighetene dersom innløpskonsentrasjonen i døgnblandprøven ligger lavere enn 1,5 ganger standardavvik (□) under middel.
Dersom myndighetene krever at konsentrasjonen i døgnblandprøven skal ligge 1,5 □ lavere enn middel, vil det være naturlig å se på regn med varighet på 24 timer. Hyppigheten til slikt regn opptrer på Østlandet ca. en gang pr. år. Å bruke vannføring foran overløpet i renseanlegget som et alternativt kriterium, vil være meget usikkert og dels urettferdig. Dette fordi overvann kan ha blitt avlastet oppstrøms i svært mange overløp spredd ut i hele avløpsfeltet, før det overskytende av vannføringen når frem til renseanlegget.

Påslipp og tilførsler av uforutsette forbindelser
Når det påberopes unntak på grunn av et uforutsett påslipp, bør dette påslippets kilde, størrelse og effekt på renseresultatet dokumenteres. Størst drifts- og rensetekniske problemer kan man forvente på biologiske renseanlegg. Når det gjelder toksisk virkning av et påslipp, kan det være vanskelig å identifisere én forbindelse som (eneste) årsak. Det kan derfor være fornuftig å teste påslipp fra flere mulige virksomheter med samme hemmingstest som man benytter på eget innløp. Samtidig må man dokumentere egne rensetrinns påvirkning på toksisiteten. Er det mistanke om ulovlige påslipp, kan det være nødvendig å installere on-line-utstyr for kontinuerlig overvåkning av for eksempel pH.

Risikoanalyse
Det er viktig å gjennomføre en risikoanalyse for påslipp og at man ut fra dette innfører tiltak og utstyr for å kunne dokumentere hendelsens varighet og karakter.

Uvanlige forhold knyttet til avløpsrenseanleggets drift
En forutsett hendelse skal tas opp med forurensningsmyndigheten

Statens forurensningstilsyn
Postboks 8100 dep,
N-0032 Oslo

Telefon:+47 22 57 34 00
Telefaks:+47 22 67 67 06
E-post:postmottak@sft.no
Internett:www.sft.no

Bestilling:
www.sft.no/skjema.html

og planlegges slik at virkningene blir minst mulig. Uforutsette hendelser som oftest medfører forstyrrelser i driften av avløpsrenseanlegg er strømbrudd, akutte påslipp fra industri og ekstrem nedbør.

Dokumentasjon
For å kunne påberope seg unntak på grunn av "uvanlige forhold" må man dokumentere hendelsen, dennes varighet, samt effekten på renseprosessen. Daglig loggføring ved anlegget for dokumentasjon av driftssituasjon og driftsforhold er derfor meget viktig. Alle uvanlige hendelser må noteres i loggboken, spesifisert med type hendelse, tidspunkt og varighet, slik at en eventuell ekstrem analyseverdi kan spores tilbake til den aktuelle hendelsen. Grove analysefeil på kjemiske laboratorier vil også kunne være grunnlag for å unnta en prøvetaking.

For mer informasjon:

NIVA-rapport nr. 5304- 2006, se http://www.sft.no/arbeidsomr/vann/avlop/utredninger/0612_niva_uvanlige_forhold.pdf

Statens forurensningstilsyn, www.sft.no, tlf. 22 57 34 00

Fylkesmannen, www.fylkesmannen.no

Miljøstatus i Norge, http://www.miljostatus.no/